

Debreceni Ítéltábla
Bf.III.559/2024/21.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. szeptember 18. napján megtartott fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2024. május 30. napján kihirdetett 5.B.57/2022/58. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlott cselekményét segítségnyújtás elmulasztása bűntettének [Btk. 166.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés 1. fordulat] is minősíti.

Az emberölés bűntettének kísérlete [Btk. 160.§ (1) bekezdés], és rongálás vétsége [Btk. 371.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alóli felmentő rendelkezést mellőzi.

A vádlott büntetését, mint halmazati büntetést 1 (egy) év, végrehajtásában 2 (kettő) év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre súlyosítja.

A szabadságvesztés büntetés – utólagos végrehajtása elrendelése esetén - végrehajtási fokozata börtön, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap.

A vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

Az elsőfokú ítélet kihirdetéséig felmerült bűnügyi költség összege helyesen: 793 787 (hétsszázkilencvenháromezer-hétszáznyolcvanhét) forint.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy a bevezető részben feltüntetett tárgyalási napok közül az elsőfokú bíróság helyesen 2024. április 10. napján tartott tárgyalást.

A lefoglalás megszüntetése után kiadni rendelt bűnjelek kapcsán figyelmezteti a jogosultat, hogyha e jogerős határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszi át a dolgot, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 474 624 (négy-száz-hetvennégyezer-hatszázhuszonnégyszáz) forint bűnügyi költségből 33 984 (harmincháromezer-kilencszáznyolcvannégyszáz) forint megfizetésére, míg a fennmaradó 440 640 (négy-száz-negyvenezer-hatszáznegyven) forint az állam terhén marad.

Terhelt1 vádlott személyazonosító igazolványának száma: személyi igazolvány szám

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletében Terhelt1 vádlottat közúti veszélyeztetés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 234. § (1) bekezdés] miatt 300 napi tétel, 2000 forint napi tétel összegű, 600 000 forint végösszegű pénzbüntetésre és 3 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 6 havi részletfizetést engedélyezett és rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetésének esetére vonatkozó jogkövetkezményekről. A közúti járművezetéstől eltiltás tartamába beszámította a vádlott vezetői engedélyének 2020. június 7. napján történt elvételétől eltelt időt. Terhelt1 vádlottat az ellene emberölés büntetnének kísérlete [Btk. 160. § (1) bekezdés] és rongálás vétsége [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette. A bűnjelek lefoglalását megszüntette, azok egy részének megsemmisítését rendelte el, míg a mobiltelefonokat kiadni rendelte a vádlottnak, a DVD lemezen lévő kamerafelvételek iratok között történő kezelését rendelte el. Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 793 787 forint bűnügyi költségből 613 031 forint megfizetésére, a fennmaradó 180 756 forint esetében akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen annak kihirdetését követően az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, téves minősítés miatt, bűnösségének emberölés büntette kísérletében és rongálás vétségében történő megállapítása, vele szemben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása érdekében. Az elsőfokú ítéletet a vádlott és védője tudomásul vette.

[3] Az ügyészség perorvoslatának írásbeli indokolásában kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás ellentétes az ügyiratok tartalmával, illetve az általa megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, ezért az ítélet részben megalapozatlan. E részbeni megalapozatlanság azonban kiküszöbölhető, és a másodfokú bíróság által helyesbített, kiegészített, illetőleg eltérően megállapított tényállás alapján a vádlott bűnössége megállapítható. Tényből tényre való következtetéssel ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy a vádlott a cselekmény napján az éjszakai órákban a gépkocsijában ülve várta a sértett megjelenését felkészülve arra, hogy üldözőbe fogja venni. Másként nem volna lehetséges, hogy az elhaladó gépkocsit néhány száz méteren belül még településnév területén utolérte és közvetlen közelségben üldözni kezdte, amit a lefoglalt kamerafelvétel is igazolt. A vádlott esetében beszerzett igazságügyi elmeorvos- és

pszichológus-szakértői vizsgálat megállapításaira és a sértettel fennálló viszonyára tekintettel megalapozottan feltehető, hogy az alkalomhoz igazodva alakult ki benne az a szándék, hogy párkapcsolati vetélytársát, a sértettet és annak gépkocsiját lekényszeríti az útról. A vádlott hivatásából és beosztásából adódóan nyilvánvalóan nagyfokú tapasztalattal rendelkezik a gépjárművezetés terén, ezért tisztában kellett lennie azzal, hogy az ütközés és a sértetti gépkocsi meglökése milyen eredménnyel járhat. Vezetői tapasztalata, az útszakasz és környezetének ismerete, valamint a járműve sajátosságai miatt fel kellett ismernie azt, hogy a nagy sebesség melletti többszöri ütközés, a sértett személygépkocsijának hátulról történő oldalirányú megtolása szükségszerűen a sértetti gépjármű stabilitásának elvesztéséhez és végső soron ahhoz vezet, hogy a sértett lesodródik a két méterrel lentebb fekvő szántóföldre, ennek eredményeként felborulhat, esetleg kigyulladhat, illetve az ott lévő dolgokhoz ütközhet olyan erővel, ami köztudottan halálos eredménnyel járhat. A halálos eredmény bekövetkezése kizárólag a szerencsés véletlen folytán maradt el. A vádlott eshetőleges szándékára utal az ütközés után tanúsított közömbössége, a sértett felé intézett kijelentése, az a körülmény, hogy megállás nélkül továbbhajtott, nem törődött a sértettel, segítséget is csak sokkal később hívott.

[4] Kitért arra is, hogy a tényállás szerint a vádlott az ütközést követően elhagyta a helyszínt (elsőfokú ítélet indokolásának [42] bekezdése), ugyanakkor a törvényszék nem rendelkezett a vádlott által megvalósított másik bűncselekménnyel, nem állapította meg a vádlott bűnösségét a Btk. 166. § (1) bekezdés, (3) bekezdés 1. fordulója szerinti segítségnyújtás elmulasztásának büntetében. Összességében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a vádlott bűnösségének a vádirat szerinti tényállás és jogi minősítés alapján emberölés büntette kísérletében és rongálás vétségében történő megállapítására, vele szemben szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabására tett indítványt.

[5] A vádlott védője az ügyészség fellebbezésére tett észrevételében az elsőfokú ítéletben rögzített tényállást megalapozottnak találta. Álláspontja szerint az ügyészségi perorvoslat az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadja, illetve szakértői kompetenciába tartozó kérdésben foglal állást, így az a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre. Kifogásolta, hogy a perorvoslat csak az ügyészség által megvalósulni vélt ütközési mechanizmust boncolgatja, de a szakértő által felvázolt további baleseti mechanizmusról hallgat. A műszaki szakértő ugyanis egyértelműen cáfolta azt, hogy a vádlott a gépkocsijával maga előtt tolta a sértetti gépkocsit. A sértett magatartása a gépjárművek érintkezéseire is kihatással volt, hiszen saját elmondása szerint próbálta megakadályozni, hogy a vádlott őt megelőzze. Az ügyészi perorvoslatban foglaltakkal egyet nem értve kifejtette azt is, hogy a vádlott megállt a baleset bekövetkezése után a helyszínen, meggyőződött arról, hogy a sértettnek nincs nagyobb baja, majd miután a sértett fenyegető kijelentést tett, elhajtott a helyszínről, de hazaérve értesítette a rendőrséget. A sértett fenyegető kijelentésére tekintettel a vádlott joggal tarthatott a sértett erőszakos fellépésétől, vagyis érezhette veszélyben a saját testi épségét, ezért nem volt tőle elvárható a segítségnyújtás. Nem értett egyet azzal az ügyészi állásponttal sem, amely szerint annak nincs jelentősége, hogy a szakértő nem tudott egyértelműen állást foglalnia az ütközés mechanizmusa tekintetében. Összességében az elsőfokú bíróság gondos és körültekintő mérlegelés alapján állapította meg a tényállást, amely megalapozott, az ügyészség pedig az elsőfokú bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenységét támadja, ami tilalmazott, ezért az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[6] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.270/2024/2. számú átiratában az ügyészség fellebbezését fenntartotta. Kifejtette, hogy a törvényszék részben az ügyiratok tartalmának figyelmen kívül hagyása mellett, részben törvénysértő, figyelembe nem vehető szakértői állításokra hivatkozva jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott védekezését az egyéb bizonyítékok, így a műszaki szakértői vélemény alátámasztja. Hangsúlyozta, hogy a

szakértő csak a kompetenciájába tartozó szakkérdésben foglalhat állást, jogkérdésben nem. A veszélyhelyzet, illetve a közvetlen veszélyhelyzet, a szándékosság, a közrehatás pedig jogi fogalmak, amelyek fennállását vagy fenn nem állását a jogalkalmazónak kell eldöntenie a történeti tények alapján. Ezért a törvényszék részéről a 2024. május 27. napján tartott tárgyaláson a szakértőnek feltett azon kérdésekre adott válaszokat, amelyek a veszélyhelyzet létrejöttére, a sértetti közrehatásra, a helyes, azaz jogszerű elvárható magatartásra, a vádlott szándékára, a sértetti magatartás a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletnek (a továbbiakban: KRESZ) való megfeleltethetőségére vonatkoznak, a bizonyítékok közül ki kell rekeszteni, mert ezekre a nézve a szakértő nem nyilatkozhatott volna. Így mellőzendő az indokolásból azon megállapítása is (elsőfokú ítélet [72] bekezdés), hogy a műszaki szakértő magyarázta el részletesen, hogy a veszélyhelyzetet miért a vádlott magatartása hozta létre.

[7] Egyébiránt téves az a megállapítás, hogy a műszaki szakértői vélemény inkább a vádlott védekezését támasztotta volna alá. A szakértő fizikai törvényszerűségek alapján kifejezetten valószínűtlennek találta azt a vádlotti előadást, hogy nem a gépkocsijában ülve várakozott a sértett megjelenésekor és kezdte azonnal üldözni őt, hanem bent volt a házban, onnan jött ki és kezdte követni a gépkocsit. A szakértő lényegében kizárta azt a vádlotti állítást is, amely szerint a vádlott a baleset lefolyására nézve azt állította, hogy azért következett be, mert a sértett folyamatosan büntetőfékezett előtte. Ennek valósága esetén ugyanis a gyengébb teljesítményű gépkocsik nem érheték volna el a lehaladás előtti sebességet. Ugyancsak a büntetőfékezés köznyelvi fogalmának – amely a jogi értékelésben jellemzően indokolatlan vészfékezésként írható le – kizárására utal a szakértő azon megállapítása, hogy mivel a helyszíni szemle során féknyom nem volt látható, ezért vészfékezés nagy valószínűséggel nem történt. A szakértő ezen megállapítása egyébként kifejezetten a sértett vallomását támasztotta alá, aki elmondta, hogy büntetőfékezéssel nem az általában ismert fogalmat érti. Kifogásolta azt is, hogy a törvényszék „alá nem támasztottnak” találta a sértett azon állítását, hogy a vádlott nyomkövetőt alkalmazott tanúl telefonján, amivel egyezően nyilatkozott tanúl, a vádlott pedig nem cáfolta. A törvényszék álláspontjával szemben a sértett szavahihetőségét éppen erősíti, hogy szokimondóan, őszintén felvállalta a vádlottal szembeni ellenérzéseit, a felé intézett fenyegetéseket. Ezzel nem próbálta magát a valóságnál kedvezőbb színben feltüntetni, mindent a bíróság elé tárt olyan módon, ahogyan arra emlékezett. Azt pedig nem lehet a terhére róni, hogy több mint három évvel az eset után a bírósági kihallgatásakor nem minden részletre emlékezett teljes pontossággal. Az elsőfokú ítélet [57] bekezdése az ügyiratok tartalmával össze nem egyeztethető, ezért téves az ebből levont, a sértett szavahihetőségét gyengítő következtetés. A sértett éppen azt mondta el, hogy egyszer fékezett a vádlott előtt, lakott területen kívül azonban ilyen nem történt, mellyel ellentétben a vádlott volt az, aki azt állította, hogy a sértett folyamatosan büntetőfékezett.

[8] Ügyiratellenesnek találta a törvényszék azon megállapítását, hogy a vádlott látta a sértettet saját lábán kiszállni a járműből, mivel lakott területen kívül, mesterséges megvilágítás nélküli helyszínen, éjszakai fényviszonyok között, az úttesttől hozzávetőleg 15 méterre lévő sértettet és járművet az úttestről saját gépkocsijából a vádlott nem láthatta, amire egyébként a vádlott maga is hivatkozott. Az elsőfokú bíróság nem adta elfogadható magyarázatát annak sem, miért nem fogadta el tanú5 tanú vallomását, akivel a vádlott a balesetet követően azt közölte, hogy letolta az útról a sértettet. Utalt a vádlott érzelmeit, a sértetthez való hozzáállását illetően arra a tényre, hogy a sértett a vádlott által használt telefonban a lealacsonyító „Faszpátkány” néven volt elmentve.

[9] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet [42] bekezdésében írt azon álláspont, amely szerint kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a vádlott indította el a sértett

úttestről való lehaladásához vezető okfolyamatot, a megállapított tényállással nem egyeztethető össze. A vádlott a közlekedési szabályokat teljes mértékben, szándékosan figyelmen kívül hagyó magatartása, a sértetti gépjármű üldözése hiányában az ütközés, a lehaladás nyilvánvalóan nem történt volna meg, tehát a vádlott magatartását egyértelműen a baleset okának, az okfolyamat elindítójának kell tekinteni. A vádlotti szándék megállapítása során nagy jelentősége van a cselekmény utáni magatartásának. A vádlott a sértettet magára hagyta, számára nem hívott segítséget, így legalábbis beletörődött abba, hogy a sértett a baleset után akár meg is halhat egyedül a mezőn, amiből csak arra lehet tovább következtetni, hogy a vádlott már az üldözés során felismerte cselekedetének sérüléshez vagy akár a sértett halálához vezető lehetséges következményeit és azokba legalábbis belenyugodott.

[10] Mindezen túlmenően a cselekmény jogi minősítése körében megfogalmazott elsődleges kifogása szerint a törvényszék tévesen hozott felmentő rendelkezést, hiszen a vád tárgyává tett egyetlen cselekményt az elsőfokú bíróság maga is bűncselekménynek minősítette, így az emberölés büntettének kísérlete és a rongálás vétsége vonatkozásában felmentő rendelkezés meghozatalának nem volt helye. Kiemelte továbbá, hogy a vádlott magatartását a 41/2007. BK véleményben leírt szempontok alapján a limitált veszélyeztetési szándék fogalmán keresztül kell megítélni. A vádlott tudatának át kellett fognia, hogy 100 km/h-t meghaladó sebességű járművek akárcsak érintőleges ütközése is a gépkocsik irányíthatatlanná válásának, az úttestről való lehaladásának lehetőségét hordozza magában, ami a gépkocsi felborulásához, átfordulásához vezethet vagy az úttest melletti tárgyakkal való ütközésnek a nagy sebességre tekintettel súlyos, akár halálos következményei lehetnek. Ezen következményeket egy átlagembernek is át kell látnia, de különösen egyértelmű ez a tűzoltó foglalkozású vádlott esetében. Azzal, hogy a lehetséges következmények ellenére, különösen az első ütközést követően cselekményét a vádlott tovább folytatta, legalábbis belenyugodott ezen lehetőségekbe és abba, hogy bekövetkezése vagy elmaradása kizárólag a szerencsén múlik. Az előre látható lehetséges eredmény elmaradásának a pusztán szerencsére bízása a lehetséges következményekben történő belenyugvást, azaz az eshetőleges szándék meglétét jelenti. A vádlott cselekményének minősítése ezért helyesen emberölés büntettének kísérlete és rongálás vétsége.

[11] A helyes minősítésre tekintettel a vádlottal szemben kiszabott büntetések lényeges súlyosítása indokolt, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének nyilvános ülésen történő megváltoztatására, az ügyiratok tartalma és helyes ténybeli következtetések alapján a tényállás helyesbítésére, a vádlott cselekményének emberölés büntette kísérleteként és rongálás vétségeként történő minősítésére, a vádlottal szemben börtön fokozatú szabadságvesztés büntetés és ehhez igazodó tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés, valamint lényegesen hosszabb tartamú közúti járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabására, illetve annak megállapítására tett indítványt, hogy legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének a kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását tartotta indokoltnak.

[12] A másodfokú bíróság előtt a nyilvános fellebbezési tárgyaláson a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratában írt indítványt és annak indokait változatlanul fenntartotta. Továbbra is hangsúlyozta, hogy a járművek egymáshoz viszonyított helyzetéből, a sértett gyorsítására a vádlott által válaszként adott gyorsításból, az alacsony követési távolságból, a vádlott előzési kísérletéből a sértett alappal vonhatta le azt a következtetést, hogy a vádlott őt megelőzve le kívánja szorítani az útról. Kitért arra is, hogy a büntető jog az okozatosság vizsgálatánál a feltételek egyenértékűségének elvét követi. Ennek alapján a járművek összeütközése, a sértetti gépkocsi úttestről való lehaladása, a vádlott közlekedési szabályokat szándékosan figyelmen kívül hagyó magatartása, illetve a sértett gépkocsijának közvetlen közlekedési üldözése hiányában nem jött volna létre. A vádlott tűzoltó

gépkocsivezetőként csupán 38 perccel a történetek után értesítette a rendőrséget, a balesetet követően az éjszakai órákban lakott területen kívül magára hagyta a sértettet, így belenyugodott abba, hogy akár a sértett halála is bekövetkezhet. Ezt már az üldözés során is fel kellett ismernie, azaz magatartása következményeibe belenyugodott.

[13] A vádlott védője perbeszédében az írásban kidolgozott észrevételében írtakat továbbra is fenntartotta. Kitért arra, hogy a nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghallgatott szakértői műszaki szakértő és szakértő³ orvosszakértő véleménye szerint a cselekmény számtalan módon történhetett. Hangsúlyozta, hogy a sértett nem akarta, hogy a vádlott mellé menjen, a sértett a haladása során jobbra-balra tért, ha a vádlott szándéka másra irányult volna, akkor nem minimális erőbehatás történik a két jármű között. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

[14] Terhelt¹ vádlott az utolsó szó jogán tett felszólalásában szintén az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, illetve személyi körülményeit illetően előadta, hogy időközben édesapja elhalálozott, a családi gazdaságot át kellett vennie, édesanyja idős korú és jelenleg egyedül neveli a 11 éves kisfiát.

[15] A másodfokú bíróság a bejelentett perorvoslatot a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján – mivel bizonyítás felvétele vált szükségessé – tárgyaláson bírálta el.

[16] Az ügyészség által bejelentett fellebbezés tartalmára figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörűen bírálta felül. A teljeskörű felülbírálatra tekintettel a másodfokú bíróság vizsgálta az ügyben az eljárási szabályok megtartását, az ítélet megalapozottságát, az elsőfokú bíróság ügyfelderítő és tényállást megállapító tevékenységét, továbbá a bűnösségre való következtetést, a felmentő rendelkezést, a bűncselekmény minősítését, valamint az indokolás helyességét.

[17] A rendes jogorvoslati rendszerben a felülbírálat - eltérő törvényi rendelkezések hiányában - valamennyi anyagi és eljárási szabály helyes alkalmazására kiterjed, az eljárás törvényességének vizsgálata pedig megelőzi a tényállás megalapozottságának vizsgálatát. Az eljárási szabálysértés, ha az ún. abszolút hatályon kívül helyezési ok (Be. 608. §), a felülbírált döntés kötelező hatályon kívül helyezésére vezet. Ezzel szemben a relatív eljárási hiba (Be. 609. §) - amennyiben arra lehetőség van - a másodfokú eljárásban orvosolható.

[18] A fentiek mentén a másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárása során az eljárási szabályokat alapvetően betartotta. Eljárási szabálysértés, ezen belül hatályon kívül helyezést eredményező abszolút, illetve relatív eljárási szabálysértésre a jogosultak nem hivatkoztak, de a másodfokú bíróság maga sem észlelt hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont, Be. 609. § (1), (2) bekezdés].

[19] Az eljárási szabálysértés kapcsán ki kell térni arra, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére vezető mérlegelést nem tűrő okokat [Be. 608. § (1) bekezdés, Be. 610. §] a törvény taxatívén határozza meg, míg a relatív eljárási szabálysértések tekintetében akként szabályoz, hogy arra csak akkor kerülhet sor, ha a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására és ebben a körben nevesíti az indokolási kötelezettség nem vagy részbeni teljesítését [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés].

[20] Mindez a törvényi akarat szerint azt jelenti, hogy a másodfokú bíróságnak a felülbírálat során az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát elsődlegesen ki kell

küszöbölne. Az elsőfokú ítélet hiányos indokolását pedig a másodfokú bíróság teljessé teheti (Kúria Bhar.1491/2021/10. [73] bekezdés, Kúria Bfv.II.662/2016., EBH2017.B.18.II.).

[21] Előre kell bocsátani azt is, hogy az indokolási kötelezettség teljesítése csak megalapozott, illetve megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható; amennyiben ugyanis tények megállapítása hiányzik, úgy az azokra vonatkozó indokolás sem kérhető számon (Kúria Bt.III.1.311/2017., EBH2018.B.8.III.). Ekként az indokolási kötelezettség teljesítésének elmulasztása az egyetlen olyan eljárási szabálysértés, amelynek vizsgálatát a tényállás megalapozottságának vizsgálata megelőzi.

[22] Ezen iránymutatást követve az ítéltábla az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatát megelőzően a törvényszék által megállapított tényállás kapcsán az ügyfelderítési kötelezettség felülbírálata körében megállapította, hogy a törvényszék e kötelezettségének teljeskörűen nem tett eleget, amely elsődlegesen a szakértői – műszaki és orvosszakértői – bizonyítás hiányosságából eredt, ami pedig fontos bizonyítékot és bizonyítandó tényt érintett. Részbeni megalapozatlansághoz vezetett ugyanis, hogy a törvényszék a szakértői bizonyítás során nem tisztázott megfelelő mélységben minden lényeges szakkérdést, amelynek következtében a tényállás részben felderítetlenné vált [Be. 592. § (2) bekezdés b) pont].

[23] Felderítetlenségnek minősült a közlekedési-műszaki szakértő és az orvosszakértői bizonyítás nem kellő mértékű lefolytatása, mivel a felderítetlenség azt jelenti, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál lényeges, fontos, létező és objektíven megismerhető bizonyítékot szolgáltatni képes bizonyítási eszközt nem vagy nem kellő mélységben vizsgál meg, holott arra lehetősége van. A felülbírált ügyben az utóbbi esetről van szó, mert bár az elsőfokú bíróság a nyomozás során műszaki szakértői véleményt előterjesztő műszaki szakértő igazságügyi közlekedési szakértőt két alkalommal is meghallgatta, ennek ellenére nem észlelte és így nem is tisztázta, hogy a nyomozati iratok között rendelkezésre álló egyesített igazságügyi (orvos-műszaki szakértői) vélemény részben hiányos, illetve az részben ellentmondásos adatokat tartalmaz.

[24] szakértő3 igazságügyi orvosszakértő a nyomozás során előterjesztett egyesített igazságügyi orvos-műszaki szakértői vélemény 14. pontjában akként foglalt állást, hogy az adott sebességű [90 ... 110 km/h] lehaladás során a jármű felborulásával, kedvezőtlenebb helyzetű és nagyobb sebesség-különbségű ütközéssel is számolni lehetett volna, kedvezőtlenebb baleset lefolyás viszont a sértett súlyosabb sérülését eredményezhette volna. Ehhez képest a törvényszék nem tisztázta a szakértőkkel, hogy mi az a kedvezőtlenebb helyzet és milyen mértékű az a nagyobb sebesség-különbségű ütközés, ami kedvezőtlenebb balesetlefordulást eredményezett volna, illetőleg nem tisztázta az orvosszakértővel, hogy ez esetben a sértett milyen súlyosabb sérülést szenvedhetett volna el. E ténykérdések pedig a cselekmények helyes jogi megítélésekor döntő jelentőséggel bírtak. E részbeni megalapozatlanság azonban csak részleges volt, a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető, sőt a tényhibát a fellebbezési bíróságnak ki kellett küszöbölnie.

[25] A Be. 594. § (1) bekezdése szerint bizonyításnak a másodfokú eljárásban kivételesen van helye: megalapozatlanság kiküszöbölése, (általában tényhibát is eredményező) eljárási szabálysértés orvoslása végett és akkor, ha új tényt állítanak. Jelen esetben a megalapozatlanság részbeni, a tényhibát a másodfokú bíróságnak javítania kellett (Kúria Bfv.I.993/2018., BH2019.98.II.), amely miatt bizonyítás felvétele, a szakértők ismételt meghallgatása vált szükségessé.

[26] A másodfokú bíróság az egyesített igazságügyi műszaki és orvosszakértői véleményben az igazságügyi műszaki szakértő által megállapított ellentétes adatokat, illetőleg műszaki szakértő igazságügyi közlekedési műszaki szakértő által az elsőfokú bíróság előtt történt meghallgatása során előadottak közül a bizonytalan vagy ellentmondásos

megállapításokat a másodfokú bíróság nem tudta a Be. 197. § (1) bekezdése alapján a szakértő általi felvilágosítás adásával vagy a szakvélemény kiegészítésével pontosítani, mivel a tárgyalásra megidézett műszaki szakértő igazságügyi szakértő a bejelentette, hogy szakértői tevékenységét szünetelteti, így szakértői tevékenységet nem végezhet, ezért a bíróság a Be. 197. § (2) bekezdése szerint szakértől igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértőt (az cégnév Bt. szakértői cég keretein belül) rendelte ki, aki az írásban előterjesztett véleményében műszaki szakértő műszaki szakértő korábbi - mind írásban, mind az elsőfokú bíróság előtt tartott tárgyaláson szóban tett - megállapításaival egyetértett.

[27] A nyilvános fellebbezési tárgyaláson szakértől igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértő és szakértő3 igazságügyi orvosszakértő a nyomozás során készített egyesített szakértői véleményüket és az elsőfokú tárgyaláson műszaki szakértő műszaki szakértő szóban tett előadását fenntartva véleményüket megfelelő mélységben és körben kiegészítették, pontosították. szakértől szakértő pontosította az egyesített szakvélemény, illetőleg műszaki szakértő szakértőnek az elsőfokú tárgyaláson szóban tett előadásában foglaltakat annyiban, miszerint az egyesített szakvélemény 18. oldalának 3. pontjában helytelenül szerepel, hogy Terhelt1 gépkocsijának bal első lámpája kitört, mivel helyesen a vádlott járművének jobb oldali első lámpája tört ki. Az elsőfokú ügyiratok 29. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 16. oldalán szereplő szakértői nyilatkozatot is pontosította, az helyesen: „mindenesetre az úttesten történhetett a sodródás és nagyon kicsi volt akár a hátul haladónak a balra térése, akár az elől haladónak a jobbra térése”. Nem értett egyet az elsőfokú ügyiratok 56. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldalán rögzített azon szakértői megállapítással, amely szerint nem feltétlenül igazolható, hogy 90-110 km/h lehetett a sebesség, mivel ez egyértelműen igazolható volt.

[28] szakértől igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértő megerősítette azon korábbi szakértői megállapítást, hogy a vádlott és a sértett által vezetett gépjármű sebessége mellett nagyon kis irányú mozdulat vezetett a két gépjármű ütközéséhez. Ha ugyanis nagyobb lett volna a mozgásirány, nagyobb lett volna maga az ütközés, ami a gépjárműveket teljesen kifordította volna. A két autó sebesség-különbsége az oldalsó irányú ütközési pontban 1-3 km/h volt. Fenntartotta azt a korábbi megállapítást is, hogy az elől haladó jármű jobb hátsó részének kellett egy erőbehatást kapnia ahhoz, hogy sodródásba kerüljön, ami többféleképpen következhetett be: az első jármű halad kissé jobbra vagy a hátsó vádlotti jármű kissé balra és így ütköznek. Az, hogy hogyan történt az ütközés, minek a hatására, tehát, hogy a vádlotti balra kormányzás vagy a sértetti jobbra kormányzás miatt került sor a gépjárművek ütközésére, nem állapítható meg.

[29] szakértő3 igazságügyi orvosszakértő kiegészítette korábbi megállapítását annyiban, hogy 90-110 km/h ütközés súlyosabb, csonttöréssel járó vagy akár vérvesztéssel járó sérülés kialakulásával is járhat, ami életveszélyes állapotot is okozhat, de nem kizárt a halál bekövetkezése sem. Jelen esetben 15-20 km/h közötti sebességvesztésről volt szó, aminek a keletkezett sérülések megfeleltethetők. Ha nagyobb lett volna a sebességvesztés, akkor súlyosabb sérülés is kialakulhatott volna vagy akár a sértett halála is bekövetkezhetett volna.

[30] szakértől igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértő és szakértő3 igazságügyi orvosszakértő továbbá kiegészítették, illetve pontosították az egyesített véleményükben foglaltakat azzal is, hogy a gépjárművek adott sebessége mellett a helyszínen lévő 2 méteres mélységű rézsű miatt az adott lehaladása szög alapján a sértetti gépjármű egyértelműen felborulhatott volna a 90-110 km/h sebességű lehaladás mellett, a lehaladásnál a gépjármű felborulása esetén súlyosabb, akár halálos sérülés is bekövetkezhetett volna.

[31] szakértől igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértő és szakértő3 gépjármű-közlekedési orvosszakértő szóban előadott véleménykiegészítésével kapcsolatban további

aggály nem merült fel, észrevétel vagy indítvány nem került előterjesztésre, így a szakértői vélemény ekkénti kiegészítése olyan objektív és hiteles bizonyíték, amely a tényállás alapjául szolgálhat.

[32] A tényállás további vizsgálata során egyik legsúlyosabb hiba az egyes tények kétértelmű, vagylagos, többféle történésre és értelmezésre módot adó és az ítélet egyértelműségét, valamint közérthetőségét is lerontó, valószínűsége utaló kifejezések, kitételek használata a cselekményt leíró tények között az elsőfokú ítélet [32] bekezdés utolsó mondatában, a [33] bekezdés utolsó mondatában, a [34] bekezdés második mondatában, ami a Be. 592. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt helytelen ténybeli következtetésnek felel meg

[33] Ezen túlmenően ítéletszerkesztési hiba is megállapítható, ugyanis a törvényszék az ítéletnek az elkövetett cselekmény leírására vonatkozó részében [Be.561. § (3) bekezdés c) pont] az ítélet jogi indokolásába [Be.561. § (3) bekezdés e) pont], illetve a bizonyítékok értékelését, mérlegelését rögzítő részébe [Be.561. § (3) bekezdés d) pont] tartozó mondatokat, bekezdéseket szerepeltetett.

[34] Az ítélet történeti tényállásában a külső objektív tényeket, azaz a múltban lezajlott és a vád tárgyává tett történéseket kell rögzíteni. Ezért a [26] bekezdés teljes utolsó mondata; a [32] bekezdés utolsó mondatának a 7. sor végén kezdődő része („...azonban az kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy a biztonságos útvonalvezetés követése érdekében lassító fékezéssel avagy a mögötte haladó járművezető felé úgynevezett büntetőfékezéssel”); a [33] bekezdés utolsó mondatának második tagmondata („...azonban kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy ez a vádlott általi sebességnövelés vagy a sértett általi büntetőfékezés következménye volt”); illetve a [46]-[49] bekezdések nem a történeti tényállás részét képezik.

[35] A fentebb részletezett, részben felderítetlenségből, részben helytelen ténybeli következtetésből adódó, illetve részben a múltbeli események bizonytalan és kétértelműsége utaló ténymegállapítások miatt jelentős és a másodfokú eljárásban kötelező módon orvosolandó részbeni megalapozatlanságot a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint a másodfokú eljárásban elvégzett bizonyítás, valamint az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján ítéltábla a tényállás helyesbítésével és kiegészítésével a következők szerint küszöböli ki.

[36] Az elsőfokú ítélet teljes [26] bekezdése helyesen: *Terhelt1 vádlott 2019. augusztus 5. napján tudomást szerzett az élettársa, tanúl és sértett1 sértett közötti kapcsolatról, majd ugyanezen év decemberében – pontosabban meg nem állapítható napon – a településnévli Kórházban megmutatta sértett1 sértett feleségének a tanúl és sértett1 sértett közötti messenger-beszélgetéseket. Terhelt1 vádlott ezen egy alkalommal találkozott személyesen sértett1 sértettel, ekkor őt nem fenyegette meg. Terhelt1 vádlott és sértett1 sértett telekommunikációs eszköz, illetve tanúl útján egymást többször, illetve kölcsönösen veréssel fenyegették.*

[37] Az elsőfokú ítélet [27] bekezdésének utolsó mondata helyesen: *Terhelt1 vádlott a cím19 szám előtti házuktól követni kezdte sértett1 sértett által vezetett gépkocsit településnévli irányába.*

[38] Az elsőfokú ítélet [32] bekezdésének utolsó mondata helyesen: *sértett1 sértett ezen útkanyarulat előtt járműve sebességét csökkentette.*

[39] Az elsőfokú ítélet [33] bekezdésének második mondata helyesen: *A 2606 számú út 9+984 km szelvényénél – ahol az út lakott területen kívüli kétirányú, osztatlan, egyenes vonalvezetésű, irányonként egy-egy forgalmi sávú, aszfalt burkolatú úttest – a Terhelt1 vádlott által vezetett gépkocsi jobb első része és a sértett1 sértett által vezetett személygépkocsi hátsó*

része az útszakasz 2+937 km szelvényéig legalább egy alkalommal egymásnak ütközött, melynek következtében a vádlott járművének jobb első fényszórója kitört.

[40] Az elsőfokú ítélet [34] bekezdése helyesen: *Az ütközést követően sértett1 sértett először csökkentette, majd a mögötte nagy sebességgel haladó vádlotti gépjárművet észlelve növelte a sebességét. Az útszakasz 2+010 km szelvényét megelőzően a két jármű egy rövid ideig egymáshoz érintkezve haladt.*

[41] Az elsőfokú ítélet [36] bekezdés első mondatának első két sora helyesen: *Ezt követően a gépjárművek legalább 90 km/h, legfeljebb 110 km/h sebességű haladással egyidejűleg a Terhelt1 vádlott...*” Ugyanezen [36] bekezdést - annak első mondatát követően - egy további mondattal egészíti ki az ítélet 8. oldalának második sorában: *A két gépjármű ütközés előtti sebességkülönbsége 1-3 km/h volt.*

[42] Az elsőfokú ítélet [42] bekezdés első mondatát az alábbiak szerint helyesbíti: *Terhelt1 vádlott az ütközést követően járművével az útestre lehaladt sértetti jármű vonalában megállt és azt kiabálta a megrongálódott gépkocsiban lévő sértett1 sértett irányába, hogy „remélem megdöglöttél”.*

[43] Az elsőfokú ítélet [44] bekezdését az alábbiakkal egészíti ki: *sértett1 sértett a baleset következtében súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló csonttöréses vagy életveszélyes, illetve halálos eredménnyel járó sérülést is szenvedhetett volna, melynek elmaradása a tereptárgyak elhelyezkedésének, illetve a véletlennek volt köszönhető.*

[44] Ítéletszerkesztési hiba folytán az elsőfokú bíróság által a tényállás [37]-[40] bekezdéseiben rögzített, a baleseti veszélyhelyzettel összefüggő közlekedési szabályszegések jogszabályi megjelölése – a később kifejtett helyesbítés mellett – az ítélet jogi indokolási részébe tartozik, figyelemmel arra, hogy az a Btk. 234. §-a szerinti közlekedési bűncselekmény kerettényállását kitöltő egyedi norma, ezért a bűncselekmény jogi minősítésének része, amelyet a Be. 561. § (3) bekezdés e) pontja értelmében az ügydöntő határozat indokolásának kell tartalmaznia. Ezen túlmenően mivel az elsőfokú ítélet [46]-[49] bekezdésében írtak a vád tárgyává tett múltban lejárt történeteknek nem feleltethetők meg, ezért nem a történeti tényállás részének kell tekinteni, hanem az a bíróság tényálláson kívüli indokolásába tartoznak [Be. 561. § (3) bekezdés d) pont].

[45] A kiegészítésekkel és a helyesbítésekkel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú ítélet alapját képezte.

[46] A vádlottnak az ítélet [17] bekezdésében rögzített személyi körülményei annyiban szorultak módosításra, hogy a vádlott elvált családi állapotú, egy kiskorú gyermeke eltartásáról gondoskodik, háztartásában egyedül neveli 11 éves fiúgyermekét, a másik – jelenleg 13 éves gyermeke – édesanyja háztartásában él. Jelenleg havonta 400 000 forint jövedelemmel rendelkezik.

[47] A törvényszék a büntető ügy eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat túlnyomórészt okszerűen, a logika szabályai szerint értékelte. Indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjának megfelelően teljesítve, az egyes bizonyítékokat külön-külön is bemutatva, majd együttesen értékelve fejtette ki, hogy döntését mely bizonyítékokra alapította.

[48] Az indokolási kötelezettség teljesítése a büntetőeljárás törvény által megkövetelt szükséges tartalmi elemek megtartásával valósul meg (Kúria Bfv.III.1.325/2012., BH2013.297.). A Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja szerint az ítélet indokolásának szükséges tartalmi eleme azon bizonyítékoknak a megjelölése, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak rövid indokolása, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért, avagy miért nem fogadott el. Az indokolásnak tartalmaznia kell a

bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelését (mérlegelését), és az értékelés - bírói meggyőződésen alapuló - eredményét [Be. 167. § (4) bekezdés].

[49] Az elsőfokú bíróság feladata - a vádirati tényállás által meghatározott keretek között - a valósághű tényállás tisztázásához szükséges valamennyi releváns bizonyíték feltárása, azok egymással történő összevetése, majd a bizonyítékoknak a logika és a büntetőeljárás szabályait követő értékeléséről való számadás. Az indokolási kötelezettség immanens részét képezi, hogy a bíróságnak magyarázatot kell adnia döntéshozatali tevékenységéről, és az ítéletből nyomon követhetőnek kell lennie, hogy melyek azok a bizonyítékok, amelyeket irányadónak tekintett, és amennyiben eltérő tényadatok állnak rendelkezésre, meg kell indokolnia, hogy azok közül egyes adatokat miért fogadott el, míg másokat miért vetett el.

[50] Az indokolási kötelezettség teljesítése - rendeltetéséből és természetéből fakadóan - annak a bíróságnak a kötelezettsége, amelyik a ténymegállapítást végzi, ezért alapvetően és meghatározóan az elsőfokú bíróság kötelezettsége. A másodfokú bíróság nem pótolhatja az elsőfokú bíróság belső meggyőződésének bemutatását, mivel az nem sajátja. A másodfokú bíróság csupán ellenőrzi, nem pedig kitalálja az elsőfokú bíróság helyett annak gondolatmenetét. Mindebből fakadóan a bizonyítékok egyenkénti és azok összhatásukban történő értékelése az elsőfokú bíróság joga és kötelessége. Az indokolási kötelezettség megsértése körében végzett javítás tehát arról szól, hogy valami hiányzik, azonban az elvégzett javítás csak abban az esetben minősül pótlásnak, ha az az adott alapirányhoz kapcsolódik, ellenkező esetben már nem pótlás, hanem valami új vagy más tartalom létrehozása (Kúria Bhar.1491/2021/10. [70]-[72] bekezdések).

[51] Ennek kapcsán ki kell térni arra, hogy a Be. 593. § (2) bekezdése rendezi azt a helyzetet, ha a megalapozatlansági okot a másodfokú bíróság feltárta és annak kiküszöbölése során olyan eltérő tény merült fel, amelyre vonatkozóan az elsőfokú bíróság is végzett értékelést, akkor a másodfokú bíróság nincs megfosztva annak lehetőségétől, hogy hangsúlyozottan és kizárólag az adott körben elvégezhesse a bizonyítékok újraértékelését. Ez tehát éppen ezért nem a bizonyíték felülmérlegelése, hanem újra vagy átértékelésének minősül.

[52] Ennek előrebocsátása azért vált szükségessé, ugyanis a tényállás megalapozottsága körében kellett vizsgálni a másodfokú bíróságnak azt, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során a számba jöhető bizonyítékokat értékelési körébe vonta-e, megállapításai összhangban vannak-e az ügyiratok tartalmával és a logika szabályainak megfeleltek-e.

[53] Az indokolási kötelezettségét teljesítésének ellenőrzése során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék indokolása javításra szorult az alábbiak szerint.

[54] A tanúk kihallgatása körében a Be. 168. § (1) bekezdése tartalmazza, hogy tanúként az hallgatható ki, akinek a bizonyítandó tényről tudomása lehet.

[55] A tanúkihallgatás során mindig tisztázni kell, hogy a vallomás tartalma közvetlen észlelésen vagy közvetett információkon (elmondáson, hallomáson) alapul-e. Ez nem azt jelenti, hogy a tanút csak az általa közvetlen tapasztalt tényekről lehet kihallgatni, ugyanakkor az nem helyes és követendő kihallgatási taktika, amikor a kihallgató a tanú felé olyan tartalmú kérdést intéz, olyan körülményre hallgatja ki, ami nem a tanú által tapasztalt jelenségre, eseményre, történésre vonatkozik, hanem a tanú véleményére.

[56] A törvényszék tanú1 és tanú5 tanúk kihallgatása során számos olyan tartalmú kérdést fogalmazott meg, így olyan kérdésekre várt választ a tanúktól, amelyek nem a tanúk által megtapasztalt történésre, eseményre, jelenségre vonatkoztak, hanem a bíróság egy adott élethelyzet, más személy szóbeli közlésének értékelését illetően a tanú véleményére volt

kíváncsi. Mindezen túlmenően a kérdések során el kell kerülni az olyan megfogalmazást, ami a tanú válaszában befolyásolásra alkalmas, vagy a tanú válaszát olyan irányba tereli, amit a kihallgató remél. Kifejezetten tiltott az olyan tartalmú kérdések feltétele, amelyek a választ magukban foglalják vagy a feleletre útmutatást tartalmaznak [Be. 180. § (4) bekezdés a) pont].

[57] Éppen ezen okokból hatott nyugtalanítónak többek között az elsőfokú ügyiratok 5.B.57/2022/22. sorszám alatti jegyzőkönyv 12. oldala harmadik bekezdésében tanú tanú felé intézett bírói kérdés („...Hogy tudta egyik kezében a mobiltelefont tartani, kezelni, hangüzenetet küldeni, amikor Ön szerint 140-nel tolt le őt Terhelt1?”), az 5.B.57/2022/29. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal 7.bekezdésében írt, a sértett felé intézett bírói kérdés („Ha a telefonon helymeghatározás volt, ezért Terhelt1 tudhatta, hogy nem ül ott az autóban tanú1, Önnek azt mondta ott a baleset helyszínén, hogy remélem megdöglöttél, akkor a 1tanúnak miért azt mondta, hogy remélem megdöglöttetek a szerelmeddel. Ebből ugyanis arra lehet következtetni, hogy ő úgy vélte, hogy ott ültek az autóban mind a ketten?”), tanú5 tanú felé intézett kérdések közül az 5.B.57/2022/56. sorszám alatti jegyzőkönyv 15. oldalának 13. bekezdése („A beszélgetésből azt, hogy letoltam az útról, ezt Ön hogy értelmezte? Ő szándékosan nekiment és letolta az útról vagy létrejött egy baleset, amiben ő ment hátul és az lett a következménye, hogy letolta az útról az előtte haladót?”, ugyanezen tárgyalási jegyzőkönyv 18. oldala 7. bekezdésében (Ha most azt mondja, hogy főleg csak a szája volt nagy Terhelt1nak, nem tett semmit azért, hogy az Ön tudomása szerint, hogy beváltsa ezt a fenyegetést, hogy ő elkapja 1sértettet, akkor mikor hazajön és azt mondja, hogy letoltam az útról, akkor Ön mégis ezt miért érezte úgy, hogy ezt szándékosan tette Terhelt1?”), illetve 18. oldalának 11. bekezdése („Kizárja, hogy akár másképp is lehetett, hogy véletlenül létrejött egy baleset, csak idegességében mondta azt, hogy letoltam az útról?”), valamint ugyanezen 56. számú jegyzőkönyv 23. oldalának 3. bekezdése („Önnek úgy tűnt, hogy bár ez nyilván nem ténykérdés, csak személyi benyomás lehet, hogy ezt úgy mondta, hogy szándékosan tolt le vagy lehet, hogy másképp mondta, más érzelmi töltettel, csak Ön érthette így?”), illetve a 24. oldal első bekezdésben rögzített kérdés teljes egészében.

[58] Emellett az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében a logika szabályaival ellentétesen figyelmen kívül hagyva, emiatt a szavahihetőség körében negatív tartalommal értékelte az egyes tanúk vallomása során azt a természetes jelenséget, miszerint az emberi emlékezet az idő előrehaladtával meggyengül. Éppen ezért tévesnek mutatkozott az elsőfokú ítélet [57] bekezdés első mondatában a sértett vallomásainak értékelésével kapcsolatosan rögzített azon álláspont, hogy a sértett vallomásaiban húzódo ellentmondások feloldása nem mindenben vezetett eredményre.

[59] Egyet kellett érteni a fellebbviteli főügyésznek a sértetti tanúvallomással kapcsolatban tett észrevételével is. A rendelkezésre álló ügyiratokból kitűnően a sértett a nyomozás során és a tárgyaláson tett beszámolójában is egyszeri fékezésről esett szó. Kétségtelen ugyanakkor, hogy ehhez képest a bíró a tárgyaláson a sértett többszöri büntetőfékezésére nézve fogalmazott meg kérdést a sértett felé [5.B.57/2022/29. számú tárgyalási jegyzőkönyv 10. bekezdés utolsó mondatában]. Ezzel ellentétben a vádlott volt az, aki azt állította, hogy a sértett folyamatosan büntetőfékezett (5.B.57/2022/14. sorszámú jegyzőkönyv 13-14. oldal), amely állítását azonban az igazságügyi műszaki szakértő szóbeli véleménye nem támasztotta alá (5.B.57/2022/29. sorszámú jegyzőkönyv 15. oldal). A műszaki szakértő világos magyarázatát adta, hogy a vádlotti állítás valósága, azaz folyamatos sértetti fékezések esetén a szóban forgó, gyengébb teljesítményű gépkocsik nem érthették volna el a lehaladás előtti sebességet. A szakértő kifejtette azt is, hogy mivel a helyszíni szemle során féknyom nem volt látható, így vészfékezés nagy valószínűséggel nem történt (5.B.57/2022/29. sorszámú jegyzőkönyv 11. oldal). A fentiekre figyelemmel tévesnek

mutatkozott az [58] bekezdésében a sértetti vallomás elfogadhatatlanságát rögzítő elsőbírói álláspont.

[60] Az elsőfokú bíróság tanú1 tanú vallomása kapcsán is olyan megállapítást tett, hogy a cselekmény lényeges elemeire vonatkozó hitelt érdemlő nyilatkozat nem származhatott e tanútól. Ennek alapjául azt rögzítette, hogy a tanú vallomása szerint korábban a vádlott közölte vele, hogy letolta az útról a sértettet, de második nyilatkozatában ilyen kijelentést nem tulajdonított neki. Majd folytatólagos kihallgatása során azt állította, hogy a sértett felhívta őt azzal, hogy a vádlott le akarja tolni az útról, később ezzel ellentétben úgy mesélte neki, hogy meg akarta előzni, amit nem hagyott, a gépjárművével a terelővonalhoz húzódott és befékezett. Önmagában azonban az a körülmény, hogy a tanú a vallomásában a cselekmény olyan részletét nem említi vagy a több évvel későbbi kihallgatás során más jelentőséget tulajdonít egy olyan részletnek, amit nem élt át, nem tapasztalt meg, hanem arról csupán közvetetten, mások (jelen esetben a vádlott és a sértett) elmondásából szerzett tudomást, nem vezethet a tanúvallomás hiteltelenségének megállapításához.

[61] tanú5 tanú vallomásának értékelésével összefüggésben is ki kell emelni, hogy az ügyiratokból megállapíthatóan e tanú nyomozás során történő kihallgatása és a bíróság előtt történő kihallgatása között több év telt el, ezért a tanú emlékezete természetesen kophatott, mivel a természet rendje szerint az emlékezet az évek alatt – a leglényegesebb kérdések kivételével – nyilvánvalóan halványul. Abban azonban határozottan biztos volt a tanú, hogy a vádlott azt közölte vele, hogy letolta a sértettet az útról.

[62] Mint ahogyan arra az ítéltábla már fentebb rámutatott, a tanúkihallgatások alkalmával feltett kérdések nem feltevésekre, véleményekre, hanem tényekre kell vonatkozzanak, a szuggesztív kérdések befolyásoló jellegét kerülni kell. Az elsőfokú bíróság tanú5 tanú felé intézett egyes kérdések feltétele során azonban a tanú véleményére és nem az általa megtapasztalt, észlelt tényekre volt kíváncsi, másfelől nem volt arra figyelemmel, hogy több évvel az eseményeket követően az emberi emlékezet a természetéből kifolyólag kopik. tanú5 tanú nem is volt közvetlen észlelője az eseményeknek, ő csupán közvetetten szerzett tudomást annak egy részéről, hiszen a tanú csak arra nézve tudott nyilatkozni, hogy a vádlott azt közölte vele, hogy letolta az útról a sértettet. Arról, hogy ez valóban megtörtént-e vagy sem, ha igen, hogyan, milyen körülmények között, a tanú tudomással nem rendelkezett és nem is rendelkezhetett. A nem helytállóan megválasztott kihallgatási taktika a tanúk emlékezetére és emlékképeinek felidézésére nyilvánvalóan károsan hat, aminek eredménye, hogy a tanúk ellentétbe keveredhetnek önmagukkal. Éppen ezért nem lehetett egyet érteni az elsőfokú bíróság ítéletének [71] bekezdésében rögzített azon álláspontjával, amely szerint mivel tanú5 tanú több alkalommal is ellentétbe került önmagával, a kérdésekre nem, vagy csak hosszas gondolkodás után válaszolt, ezért nem szavahihető.

[63] Osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját is, amely szerint mivel a szakértő csak a kompetenciájába tartozó szakkérdésben foglalhat állást, jogkérdésben nem, ezért az elsőfokú bíróság tévesen tett fel a 2024. május 27. napján tartott tárgyaláson történő meghallgatása során a szakértő felé olyan kérdéseket, amelyek a veszélyhelyzet létrejöttére, a sértetti közrehatásra, a jogszerű elvárható magatartásra, a vádlott szándékára, a sértetti magatartás stressznek való megfeleltethetőségére vonatkozik.

[64] Éppen ezen okból az elsőfokú ítélet [72] bekezdésének utolsó mondata, ami azt tartalmazta, hogy a szakértő részletesen elmagyarázta, hogy a veszélyhelyzetet miért a vádlott közlekedési magatartása hozta létre, miként járult hozzá a baleseti kockázathoz, hogyan növelték azt a sértett büntetőfékezései és azt a baleseti kockázati helyzetet miképpen tudták volna az érintett járművezetők megszüntetni, mellőzésre szorult az indokolásból, mivel ezeknek a kérdéseknek a megválaszolása nem a szakértő kompetenciájába tartozik, hanem azt a bíróságnak kell megtennie.

[65] A logika szabályaival ellentétes és szintén nem a szakértői kompetenciába tartozó kérdés miatt téves az az elsőfokú bírói álláspont is, amely szerint a sértett baleseti mechanizmusra vonatkozó nyilatkozatát megcáfolta a szakértő azzal, hogy a haladás alatt elővett és kézben tartott mobiltelefon hangüzenet küldésre történő használata során ennyi fékezés kivitelezése nem volt lehetséges. Az ugyanis nem szakkérdés, hogy vezetés (azaz haladás, fékezés, kanyarodás, stb. manőverek) közben 1-2 másodperces időtartamú hangüzenet kivitelezése mobiltelefonon egy social média applikáció segítségével lehetséges-e vagy sem. Köztudomású tény ugyanis, hogy a járművezetők vezetés közben gyakorta nem kerülnek el a mobiltelefonok használatát, éppen ezért került be a KRESZ-be az erre vonatkozó tilalom [KRESZ 3.§ (2) bekezdés], amit 1998. január 1-től kell alkalmazni.

[66] Az sem helytálló érvelés, amely szerint a dohánybolt előtt történt állítólagos érintkezést megcáfolta a dohányboltra felszerelt térfigyelő kamera tárgyaláson lejátszott felvétele. A sértett ugyanis sosem állította, hogy a dohányboltnál történt az első ütközés. Már a nyomozati tanúvallomása szerint is úgy nyilatkozott, hogy az első ütközést megelőző kanyarnál van a pékség és még azelőtt van körülbelül 50 méterrel a dohánybolt, amelynek közelében a történet idején elhaladt, onnan a kanyarból kikerkezve 50 métert haladt miközben gyorsított, és ekkor történt, hogy a vádlott az autójának ütközött.

[67] A baleseti mechanizmus, illetve az azt megelőzően történtek tekintetében a járművek balesetet megelőző haladásáról készült térfigyelő kamerafelvételek, valamint a terhelti vallomás és a sértetti tanúvallomás kellő alapot adott a műszaki szakértői vélemény elkészítéséhez és megállapítható volt, hogy a vádlott a sértett által vezetett személygépkocsit üldözőbe vette, majd a baleset bekövetkezését megelőzően több alkalommal is utolérve, bal oldali irányból mellé haladt. Az is rögzíthető volt a sértetti tanúvallomás, a vádlott vallomása és a műszaki szakértői vélemény szerint, hogy az útról lehaladást eredményező ütközést megelőzően a vádlott által vezetett gépkocsi jobb első része és a sértetti gépjármű hátsó része már egymásnak ütközött, melynek következtében a vádlott járművének jobb első fényszórója kitört, de ezt követően mindkét gépjármű tovább haladt. Az igazságügyi közlekedési-műszaki szakértő írásbeli, majd a tárgyaláson szóban is előterjesztett és a másodfokú bíróság előtt pontosított, kiegészített, ekként világossá és aggálymentessé vált véleménye alapján egyértelműen rögzíthető volt, hogy a járművek az ütközést megelőzően legalább 90, de legfeljebb 110 km/h sebességgel haladtak. Többek között a járműsérülések miatt megállapítható volt az is, hogy a vádlott által vezetett személygépjármű bal első része hozzáért az előtte haladó sértetti gépjármű jobb hátsó részéhez. Az is egyértelműen megállapítható volt, hogy a két gépjármű ütközés előtti sebességkülönbsége 1-3 km/h volt.

[68] Az ütközést megelőző üldözést, illetőleg a bekövetkezett balesetet a vádlott maga sem vitatta, védekezése szerint azonban a sértett volt az, aki őt le akarta az útról szorítani, hirtelen lefékezett előtte, ezért ő maga jobbra rántotta a kormányt. A sértett látta, hogy ő jobbra húzódik, ezért ő is jobbra húzta a kormányt, emiatt következett be a gépjárművek ütközése. Ezzel szemben a sértett a történetekhez legközelebb eső, azaz a nyomozás során tett vallomásában – amit a bíróság előtt is fenntartott – foglaltak szerint a gépjárművek ütközése úgy történt, hogy a folyamatos üldözése közben a vádlott a kocsijával kissé jobbra húzódott és így végül sikerült hátulról az autóját balra kifordítani.

[69] A másodfokú fellebbezési tárgyaláson kiegészített műszaki szakértői vélemény alapján több ütközési mechanizmus jöhetett szóba: a két egymás mögött haladó gépkocsi közül a hátsó gépkocsi mozdult el balra és így ütközött az egyenesen elől haladó sértetti gépjárműnek vagy az elől haladó sértetti gépkocsi kissé elmozdult jobbra és ezért ütköztek a járművek. Egyértelmű volt viszont, hogy a balesetet megelőzően a gépjárművek haladási sebességkülönbsége az oldalsó irányú ütközési pontban 1-3 km/h volt és az adott sebesség mellett akár a vádlotti gépjármű balra kormányzása, akár a sértetti gépjármű jobbra

kormányzása nagyon kis irányú mozdulat volt, hiszen ha nagyobb lett volna a mozgásirány, akkor nagyobb ütközés történt volna, ami a gépjárműveket teljesen kifordította volna.

[70] Az kétséget kizáróan igazolható – ugyancsak a szakértői megállapítások alapján –, hogy a vádlott a KRESZ 26. § (1) bekezdés a) pont, ac) és ad) alpontjában és a 27. § (1) bekezdésében írt szabályok szándékos megszegésével hozta létre a közlekedési veszélyhelyzetet. Ugyanakkor a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti általános balesetelhárítási kötelezettségre vonatkozó közlekedési szabály megjelölését a másodfokú bíróság szükségtelennek ítélte. Következtes ugyanis a bírói gyakorlat abban a tekintetben, amennyiben a kialakult közlekedési veszélyhelyzet konkrét, egyedi KRESZ szabályszegéshez kapcsolódik, úgy az általános balesetelhárítási kötelezettség felrovására konkrét rendelkezés hiányában kifejezetten ennek a kötelezettségnek az elmulasztásához kapcsolódó esetben kerülhet sor (például a járművezető részére felróható észlelési, cselekvési késedelem esetén). Bár nincs hierarchia a KRESZ speciális és általános szabályai között, az ítélkezési gyakorlat szerint a bíróság először mindig azt vizsgálja, hogy a terhelt megszegett-e valamilyen konkrét közlekedési szabályt és csak ilyen konkrét szabályszegés hiányában alakulhat a büntetőjogi felelősség önmagában a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott általános balesetelhárítási kötelezettség megsértésén (Kúria Bfv.666/2015/9., BH2016. 163., 6/1998. Büntető Jogegységi Határozat 4. pont).

[71] Az irányadó tényállás alapján a másodfokú bíróság egyetértett azzal az elsőbírói következtetéssel, hogy a vádlott a közlekedése során többszörös és alapvető közlekedési szabály szándékos megszegésével hozta létre a közvetlen – a sértett életét, testi épségét veszélyeztető – veszélyhelyzetet, amely tekintetben magatartását, érzelmi viszonyulását legalább belenyugvás jellemezte. Az igazságügyi műszaki szakértői vélemény megállapításait alapul véve az elsőfokú bíróság lényegében a Be. 7. § (4) bekezdése szerinti alapelv szem előtt tartásával foglalt állást abban a kérdésben, hogy a járművek ütközése tekintetében a vádlott szándékos magatartása nem igazolható, vagyis nem zárható ki az, hogy az ütközéshez az adott sebesség mellett vezetéstechnikai hiba vezetett.

[72] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes értékelése alapján megállapított – az előzőekben tett kiegészítésekkel és pontosítással hiánytalanná vált – tényállásból a vádlott büntetőjogi felelősségére megalapozottan vont következtetést.

[73] Az ügyészség álláspontja szerint a vádlott a sértett iránti féltékenysége miatti harag által vezérelve hajtotta végre cselekményét úgy, hogy az adott szituációkban annak eszköze volt a gépkocsival üldözés, a sértetti gépkocsi utolérése, gépkocsijának leszorítása és az, hogy már a sértetti gépjármű üldözése során történt összeütközés ellenére cselekményét folytatta. Ehhez járult még hozzá az eljárás során feltárt azon körülmény is, hogy a vádlott a sértettet korábban is megfenyegette és a cselekményt követően tanúsdal azt közölte, hogy letolta a sértettet az útról. Végül döntő, a vádlott élet kioltására irányuló szándékaként jelölte meg az ügyészség azt a vádlotti magatartást, hogy a baleset bekövetkezése után a sértettet magára hagyta, segítséget nem hívott számára.

[74] Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a veszélyhelyzeten túli eredményre vagy lehetséges eredményre (a sértett halálára) a vádlott szándéka nem terjedt ki, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete ellen az eltérő – a vád szerinti – jogi minősítés érdekében bejelentett ügyészségi fellebbezést nem tartotta megalapozottnak.

[75] A 3/2013. Büntető Jogegységi Határozat alapján kialakult bírói gyakorlat szerint jelen ügyben is a szándékos élet- vagy testi épség elleni bűncselekmény, illetve az úgynevezett limitált veszélyeztetési szándékkal elkövetett veszélyeztető bűncselekmény elhatárolása a terheltnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet. Emberölés esetén a terhelt tudata átfogja a sértett halála

bekövetkezésének lehetőségét és azt kívánja vagy ebbe belenyugszik. A tudati állapot tisztázásánál jelentős mértékben a kívülvilágban megnyilvánult és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége. Az emberölésre irányuló szándék megállapításánál az elkövetéskori tudattartalomra a tárgyi (objektív) és az alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni.

[76] Ezek figyelembevételével jelen ügyben a cselekményhez használt eszköz (a személygépkocsi) nem tekinthető az emberölés tipikus eszközének, különös tekintettel arra, hogy a sértett is gépkocsival közlekedett és az általános élettapasztalat szerint emberölési szándék esetén a személygépkocsi, mint elkövetési eszköz a közlekedésben résztvevő védtelenebb személlyel vagy járművel szemben bír realitással. Szükséges ugyanakkor ismételten hivatkozni az aggálytalannak elfogadott kiegészített igazságügyi műszaki szakértői véleményre, amely a járművek ütközése tekintetében objektív adatok hiányában a sértetti vezetéstechnikai hibát sem zárta ki, azaz, hogy a sértettet nagyon kis irányú mozdulattal kissé jobbra mozdította el a kormányt, melynek következtében az ütközés bekövetkezett.

[77] A közlekedési balesetek, járműütközések során még gyakorlott járművezetőt feltételezve is olyan több tényezőtől összetevődő fizikai és mechanikai törvényszerűségek hatnak a járművekre és annak utasaira, amelyek a baleset bekövetkezésének módját, eredményét előre ki nem számíthatóvá teszik. Az a vádlotti magatartás, hogy szándékosan, kiszámított módon legalább 90, legfeljebb 110 km/h sebesség mellett csupán kis mértékű ütközést generál a sértetti járművel úgy, hogy eközben a saját gépkocsija stabilitását megtartva ne váljon irányíthatatlanná, a büntetőeljárás során nem volt igazolható, de ez még professzionális autóversenyzői felkészültség mellett sem bizonyossággal, biztonsággal kivitelezhető közlekedési manőver.

[78] Az alanyi tényezők körében a szándék kialakulása során szerepet játszanak az elkövető személyi tulajdonságai, a cselekményhez vezető pszichikus folyamat feltárása.

[79] Az ügyészség álláspontja szerint a vádlott élet kioltására irányuló szándékát igazolja az is, hogy a sértettet korábban többször súlyosan megfenyegette, így az adott szituációban a fenyegetéseit akarta beváltani. A sértett, illetve a vádlott felesége valóban beszámolt ilyen fenyegetésekről, azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy maga a sértett sem ítélte azt komolynak, hanem csupán kölcsönös „szájkaraténak” véleményezte, illetve ezek a fenyegetések kölcsönösök voltak a vádlott és a sértett között.

[80] Jelen ügyben a vádlott személyiségjegyeit, a cselekményt kiváltó sértetthez kapcsolódó viszonyát és a cselekményt megelőző pszichikus folyamatot vizsgálva akként lehet állást foglalni, hogy a vádlotti magatartás egy rögtönös elhatározás eredményeként létrejött indulatvezérelt cselekvés volt. A sértett észlelése és az autós üldözés között számottevő idő nem telt el, így a lehetséges következmények tekintetében részéről előre kiszámított tudatos, a baleset bekövetkezéséhez szükséges sebességet, ütközési szöget és erőt számításba vevő cselekvésről nem lehet szó. Ebben a tekintetben bír jelentőséggel az a tény is, hogy a vádlott a többszörös közlekedési szabályszegésével a saját testi épségét és a személygépkocsiját is veszélyeztette.

[81] A veszélyhelyzet létrehozására irányuló egyenes szándék esetében az elkövető felismeri, hogy a veszélyhelyzeten túlmenő további káros következmények is létrejöhetnek, ám bízik a saját ügyességében, vezetési tapasztalatában, gépjárművének műszaki tulajdonságaiban, a veszélyeztetett személy lélekjelenlétében, saját elhárító magatartásában. A veszélyeztetési bűncselekmények közös jellemzője egyfelől a szabályszegés szándékos volta, másrészt az, hogy további, akár egyenes, akár eshetőleges szándék csupán az eredményként megfogalmazott veszélyhelyzetet foghatja át (limitált veszélyeztetési szándék), ám az ezen túlmenően jelentkező, a veszélyhelyzettel okozati összefüggésben lévő bármilyen káros eredmény tekintetében már csupán gondatlanság állapítható meg, akár annak tudatos,

akár hanyag formájában (Kúria 41. BK vélemény). A vádlott szándéka – a tényállásban írtak alapján – a veszélyhelyzet okozásán túlmenő káros eredményre nem terjed ki, a járművek vádlott általi szándékos ütközésére ténybeli következtetés sem vonható, hangsúlyosan arra a körülményre tekintettel, hogy a járművek ütközési pontban történő sebességkülönbsége 1-3 km/h volt és nagyon kis mértékű kormányzás okozta azt a mozgásirányt, ami az adott sebesség mellett az adott útszakaszon ezen konkrét ütközéshez vezetett, hiszen ettől nagyobb mértékű kormánymozdulat nagyobb mozgásirányhoz, emiatt nagyobb ütközéshez, a járművek kifordulásához vezetett volna.

[82] Az a körülmény, miszerint a vádlott tanúsdal a balesetet követően azt közölte, hogy letolta az útról a sértettet, az ügyészség érveivel ellentétben nem vezetett annak megállapítására, hogy a vádlott szándéka a veszélyhelyzet okozásán túlmenő káros eredményre is kiterjedt volna. Nem hagyható figyelmen kívül ugyanis az, hogy a vádlott az apósát is felhívta az ütközést követően telefonon és neki azt közölte, hogy „letoltam őket, ott vannak megdögölve”, ami a tanúsdal közölt kijelentéshez hasonlóan eltúlzott, „nagyzolászerű” közlés, hiszen sem a sértett, sem tanúl nem halálozott el a baleset következtében, mi több, tanúl nem is tartózkodott a sértetti járműben.

[83] Az ügyészség szerint abból, hogy a sértett járművének nagy sebességgel történő vádlotti üldözése során a járművek már korábban is ütköztek, melynek ellenére a vádlott a cselekményét tovább folytatta, egyértelműen az a következtetés vonható le, hogy tudatának át kellett fognia, hogy a nagy sebességű járművek akár csak érintőleges, kisebb energiájú ütközése is a gépkocsik irányíthatatlanná válásának, az úttestről való lehaladásának lehetőségét hordozza magában, ami az érintett gépjármű felborulásához, átfordulásához vezethet vagy az úttest melletti tárgyakkal való ütközésnek súlyos, akár halálos következményei lehetnek. A vádlott belenyugodott mindezen lehetőségekbe és abba, hogy ennek bekövetkezése vagy elmaradása kizárólag a szerencsén múlik.

[84] A másodfokú bíróság álláspontja szerint abból, hogy a járművek között a cselekmény során már korábban is történt egy ütközés, aminek ellenére a vádlott a sértetti jármű üldözését ugyanúgy tovább folytatta, két ellentétes következtetés is levonható. Az egyik az ügyészségi állásponttal megegyező, azaz mivel a vádlott a cselekményét az első ütközést követően tovább folytatta, belenyugodott a súlyosabb következmények lehetőségébe és abba, hogy ennek elmaradása vagy bekövetkezése kizárólag a szerencsén múlik. A másik következtetés pedig az, hogy mivel a korábbi ütközés nem járt súlyosabb következménnyel (a sértetti gépjármű nem tért le az úttestről, a járművek nem váltak irányíthatatlanná, a gépjárművek egyike sem borult fel, fordult ki, nem ütközött semmilyen tárgynak) a vádlott a saját vezetéstechnikai tudására, ügyességére, vezetési tapasztalatára, a járművek műszaki tulajdonságaira és a sértett lélekjelenlétére, ügyességére tekintettel bízott abban, hogy kontrollálni tudja az ütközést, a veszélyhelyzetet, a súlyosabb következmények éppen ezen körülmények miatt nem következnek be és ebben a tudatban üldözte tovább a sértettet. A favor defensionis elvét is szem előtt tartva a Be. 7. § (4) bekezdése alapján tehát arra nem lehetett kétséget kizáró következtetést vonni, hogy a vádlott szándéka kiterjedt a sértett halálára és abba belenyugodva cselekedett, amikor a sértettet üldözte, mivel kétség esetén a vádlott javára kell dönten.

[85] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az irányadó tényállás alapján egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a jogkövetkeztetésével, hogy a vádlott a cselekményével a közúti közlekedési szabályok többszörös és tudatos megszegésével a közvetlen veszélyhelyzetet szándékos magatartással hozta létre, ami a sértett tekintetében a járművek összeütközésének okán balesetbe fordult át és ennek során szenvedte el a sértett a 8 napon belül gyógyuló sérüléseit. Az egyesített szakértő vélemény, ekként az igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján megállapítható volt az is, hogy a sértett a baleset

bekövetkeztekor súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló csonttöréses vagy életveszélyes, illetve akár halálos eredménnyel járó sérülést is szenvedhetett volna, melynek elmaradása a tereptárgyak elhelyezkedésének, illetve a véletlennek volt köszönhető. A konkrét sérülések bekövetkezésére nézve a vádlottat tudatos gondatlanság terheli, mert bár előre látta cselekményének, azaz a többszörös KRESZ szabályszegésben megnyilvánuló veszélyeztető magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízott azok elmaradásában.

[86] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a vádlott szándékos veszélyeztető közlekedési cselekményét helyesen minősítette a Btk. 234. § (1) bekezdése szerinti közúti veszélyeztetés bűntettének, figyelemmel a 41. BK véleményben kifejtettekre, miután a veszélyhelyzeten túl bekövetkezett eredményre nézve kizárólag a vádlott gondatlansága volt megállapítható.

[87] A tényállásban leírt cselekmény jogi minősítése azonban nem teljes mértékben helytálló. Az a vádlotti magatartás, hogy az általa létrehozott közlekedési veszélyhelyzet eredményeként létrejött balesetet észelve a helyszínt elhagyta, a sértett részére nem nyújtott elvárható segítséget, majd csak a baleset bekövetkeztét követően több mint fél óra elteltével értesítette a hatóságokat, értékelés nélkül nem maradhat, mivel ezzel egy további bűncselekményt (segítségnyújtás elmulasztása bűntettét) valósított meg.

[88] A szándékos veszélyeztetési bűncselekménnyel halmazatban a segítségnyújtás elmulasztása akkor állapítható meg, ha az elkövető által szándékolt veszélyhelyzeten túl a sérülés, mint eredmény is létrejön (Kúria 41. BK vélemény).

[89] Erre tekintettel a vádlott azzal a magatartással, hogy észlelte, hogy az általa előidézett veszélyhelyzet következtében a sértetti jármű az útestről lehaladt, az úttesttől két méterre lejjebb lévő szántóföldön, az ott lévő tereptárgyaknak ütközve megrongálódott és mégsem nyújtott a sérült sértettnek segítséget, megszegte a KRESZ 58. § (1) bekezdésében írt rendelkezéseket, egyben megvalósította a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés első fordulata szerint minősülő élet-, testi épség- és egészség elleni bűntett minősített alakzatának törvényi tényállási elemeit.

[90] A vádlott ebben a tekintetben az általánosan elvárt megállási, meggyőződési és segítségnyújtási kötelezettsége közül a meggyőződési és segítségnyújtási kötelezettségét nem teljesítette, bár ez tőle elvárható volt. Ennek indokaként általa előadott ijedség arra hivatkozással, hogy a sértett fenyegetései miatt tartott a sértettől, nem volt elfogadható, azt a vádlottnak a tényállás alapjául el nem fogadott vallomása mellett más bizonyíték nem támasztotta alá, így a büntetőjogi felelősség tekintetében nem értékelhető.

[91] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket ítéletének [97]-[98] bekezdésében helyesen sorolta fel. Az enyhítő körülmények között figyelembe vett kiskorú gyermek eltartására vonatkozó kötelezettség teljesítése a vádlott életében utóbb bekövetkezett változás miatt annyiban pontosítandó, hogy egy gyermek eltartásáról gondoskodik a vádlott ténylegesen, mivel másik gyermeke az édesanya háztartásában él.

[92] A másodfokú bíróság a vádlott javára további enyhítő körülményként vette figyelembe az időmúlás körében az eljárás kisebb mértékű elhúzódását, hiszen a vádlott büntetőjogi felelősségének jogerős elbírálása érdekében bizonyítás felvétele, az egyesített szakértői vélemény kiegészítése miatt a szakértők meghallgatása vált szükségessé, ami miatt a másodfokú eljárás elhúzódott.

[93] A másodfokú bíróság a részben megváltoztatott minősítés mellett megállapította, hogy a vádlottal szemben a Btk. 6. § (1) bekezdésére tekintettel a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdése értelmében halmazati büntetés kiszabása indokolt. Ennek okán a vádlottal szemben kiszabott büntetés lényeges súlyosítása vált szükségessé.

[94] A halmazatban lévő bűncselekmények közül a vádlott bűnösségével érintett segítségnyújtás elmulasztása büntetett a Btk. 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Halmazati büntetésként ezért 1 évtől 7 és fél évig terjedő szabadságvesztés szabható ki, melyre figyelemmel a Btk. 80. § (2) bekezdése értelmében az irányadó középérték 4 év 3 hónap szabadságvesztés.

[95] A Btk. 79. §-ban írt büntetési célokat a bíróság az igazságszolgáltatás során érvényesíti, a büntetés lényege a bűnre adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó joghátrány okozása (Kúria Bhar.170/2020/21., BH2021. 68.II.). A büntetés kiszabása során a bíróságnak figyelemmel kell lennie a büntetés törvényben rögzített céljára (Btk. 79. §) és a büntetés kiszabásának elveire (Btk. 80. §), valamint a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben foglaltakra. Nyilvánvaló, hogy ezek a büntetéskiszabási tevékenység mérlegelendő, mérlegelésre váró szempontjai.

[96] A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés helyett halmazati büntetésként szabadságvesztés büntetés kiszabása szükséges, amelynek tartamát – az enyhítő körülmények túlsúlyára és nyomatékára figyelemmel – a Btk. 80. § (2) bekezdésében írt középértéktől jóval eltérve, az irányadó büntetési tétel törvényi minimumában határozta meg.

[97] A vádlott személyi körülményeire – így különösen a büntetlen előéletére, rendezett életvitelére és arra figyelemmel, hogy egy kiskorú gyermek tartásáról gondoskodik – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, szem előtt tartva a Kúria 55. BK vélemény II. pontjában írtakat is. Ezért a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdésére figyelemmel felfüggesztette, amelynek próbaidejét – az elbírált bűncselekmények tárgyi súlyára tekintettel – a Btk. 85. § (2) bekezdése alapján 2 évben határozta meg. A vádlottal szemben kiszabott 1 év, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés és 3 év járművezetéstől eltiltás megfelelően igazodik a vádlott által elkövetett két bűncselekmény tárgyi súlyához és az alanyi bűnösség fokához.

[98] A Btk. 38. § (2) bekezdésének értelmében rögzítette, amennyiben annak végrehajtására sor kerül, a vádlott a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Ebben az esetben a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani [Btk. 37. § (2) bek. a) pont].

[99] A másodfokú bíróság az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV. 17.) AB határozata nyomán hivatalból vizsgálta a Btk. 102. § (1) bekezdése szerinti előzetes bírósági mentesítés lehetőségét. A bűncselekmények jellegére és elkövetési körülményeire, az elkövető személyére, rendezett életvitelére és korábbi foglalkozására tekintettel az ítéltábla a vádlottat érdemesnek találta e kedvezményre, ezért őt előzetes mentesítésben részesítette. A Btk. 102. § (2) bekezdése szerint az előzetes mentesítés hatályát veszti, ha a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelik.

[100] Tekintettel arra, hogy a törvényszék a vád tárgyává tett tények teljes körű értékelése mellett a vádlott cselekményét emberölés büntettének kísérlete és rongálás vétsége helyett közúti veszélyeztetés büntettének minősítette, így a Be. 566. § (1) bekezdés a)-d) pontban írt feltételek nem álltak fenn, ezért az emberölés büntettének kísérlete és rongálás vétsége bűncselekményeket illetően felmentő rendelkezésnek nem volt helye, azt a másodfokú bíróság mellőzte.

[101] Az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó további kérdések felülbírálata során megállapítható, hogy a bűnügyi költség viselésére és a bűnjelek további sorsára vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezések megfelelnek a törvénynek. A bűnjelek kapcsán azonban a lefoglalás megszüntetésével érintett és a vádlottnak kiadandó bűnjelekről történő rendelkezések körében az elsőfokú bíróság elmulasztotta rögzíteni a Be. 321. § (5/a)

bekezdése szerinti tájékoztatást, amelynek pótlása vált szükségessé a másodfokú bíróság részéről. Az elsőfokú eljárásban felmerült büntügyi költség összegére és annak viselésére vonatkozó rendelkezés is helytálló, azonban a zárójelben írt összeg elírásra került, amit a másodfokú bíróság a Be. 453. § (6) bekezdése alapján javított ki.

[102] Tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítélet bevezető részében rögzített tárgyalási napok közül nem 2024. április 8. napján, hanem 2024. április 10. napján tartott a törvényszék tárgyalást, ezért a szükséges korrekciót a másodfokú bíróság a Be. 451. § (2) bekezdésének c) pontjában és a Be. 561. § (1) bekezdésében írt rendelkezések szerint végezte el.

[103] A másodfokú eljárásban felmerült büntügyi költségből a szakértőknek a tárgyaláson való megjelenésével keletkezett büntügyi költség megfizetésére kötelezte a vádlottat a Be. 613. § (1) bekezdés szerint, figyelemmel a Be 574. § (1) bekezdésére is, míg az új műszaki szakértő kirendelése mellett az új igazságügyi műszaki szakértői vélemény elkészítésével összefüggésben felmerült büntügyi költség megfizetése alól az ítéltábla a Be 613. § (2) bekezdés b) pontjára tekintettel mentesítette a vádlottat.

[104] A vádlott megváltozott személyazonosító igazolványának számát a Be. 604. § (3) bekezdés c) pontja és a Be. 184. § (2) bekezdés e) pontja szerint rögzítette.

[105] Jelen másodfokú határozat ellen további fellebbezésnek a Be. 615. § (5) bekezdése alapján helye nincs. Az elsőfokú bíróság ítéletének a terhelt bűnösségét megállapító rendelkezése ugyanis a vád tárgyává tett tények teljes körű értékelése mellett minősítésbeli tévedésen alapult, amihez képest a másodfokú bíróság a cselekmény teljes körű, törvényes minősítése olyan bűncselekményt illetően állapított meg bűnösséget, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. Mivel a harmadfokú eljárás lehetőségét a másodfokú bíróság határozatának a bűnösség körében eltérő rendelkezése teremti meg, nincs helye harmadfokú eljárásnak, ha az első- és másodfokú bíróság ítéletében a bűnösség köre nem változik. Következésképpen nincs helye másodfellebbezésnek, ha a másodfokú bíróság ítélete úgy állapítja meg a terhelt bűnösségét további bűncselekményben is, hogy a vád tárgyává tett, és az elsőfokú bíróság által kimerítően elbírált tényeket illetően az elsőfokú bíróság téves minősítését korrigálja, ekként állapítja meg a bűncselekmények valós halmazátát (Kúria Bpkf.II.385/2024/3., BH2024.180.).

Debrecen, 2025. szeptember 18.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke

Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura s.k.
előadó bíró

Dr. Mocsáry Eszter s.k.
bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 5.B.57/2022/58. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. szeptember 18.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke